

Avalent>Kohtuasja algatamine>Euroopa justiitsatlas tsiviilajades>Tsiivilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikune tunnustamine
Tsiivilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikune tunnustamine

Prantsusmaa

Artikkel 17 - Avalikustatav teave

Alates 9. juuli 2010. aasta seaduse nr 2010-769 vastuvõtmisest võib **perekonnakohus** (*juge aux affaires familiales*) tsiviilajades määrata **lähenedisemeelu** (*ordonnance de protection*). Seda meetet reguleerivad järgmised sätted:

tsiviilseadustiku artikkel 515-9 jj;

menetlusnormide osas **tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 1136-3 jj;**

nende menetlusnormide osas, mis puudutavad isiku allutamist elektroonilisele valvele (elektroonilise jalavõru kandmine), tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 1136–16 jj.

Lähenedisemeelud määratakse järgmistel juhtudel: **perevägivalda** korral, olenemata sellest, kas pooled elavad koos; **endise abikaasa või elukaaslase vägivaldatsemise** korral, olenemata sellest, kas pooled on elanud koos; **sundabiellu sunnitava täiskasvanu** huvides.

Vägivalda tagajärjeks peab olema **paarisuhte ühe poole ja/või paari laste** ohtu seadmine. Kohus määrab lähenedisemeelu, kui ta leiab, et on **kaalukaid põhjusi arvata, et väidetavad vägivaldaaktid tõepoolest toimusid ja et ohver on ohus**.

Perekonnakohus ei sõltsu lähenedisemeelu määramisel lahutusmenetlusest ega pooleliolevast kriminaalmenetlusest.

Kohus võib kehtestada järgmised meetmed:

keelata lähenedisemeelu saajal kohtumine teatavate konkreetset määratud isikutega ja nendega ühendusevõtmine;

keelata lähenedisemeelu saajal käimine teatavates perekonnakohtu poolt kindlaks määratud kohtades, kus avaldaja sageli viibib;

kehtestada lähenedisemeelu saajale relva omamise või kandmise keelu;

pakkuda avaldajale arstiabi või sotsiaalset või psühholoogilist tuge või võimalust osaleda kursustel, mille eesmärk on ennetada perevägivalda ja selle vastu võidelda;

abielupaaride puhul: määrata abikaasad eraldi elama, täpsustades selle, kumb abikaasadest jätkab elamist ühises kodus. Koju elama jäämise luba antakse tavaliselt avaldajale, isegi kui talle on pakutud erakorralist majutust, välja arvatud erandjuhtudel;

elukaaslaste või registreeritud kooselu sõlminud partnerite puhul: kohus võib teha määruse ühise kodu kohta. Koju elama jäämise luba antakse tavaliselt avaldajale, isegi kui talle on pakutud erakorralist majutust, välja arvatud erandjuhtudel;

määrata vanema hooldusõiguse teostamise korra ning laste ülalpidamise ja kasvatamise toetuse, perekonna ülalpidamise kohustuse või muu materiaalse abi registreeritud kooselu partneritele. Kui kehtestatakse lähenedisemeelud, peab kohus põhistama, miks ta ei määra lapsega suhtlemise õiguse teostamist määratud kohtumispaigas või usaldusväärse kolmanda isiku juuresolekul;

lubada kaitstaval isikul varjata oma alalist elu- või asukohta ning määrata kohtudokumentide kätetoimetamise aadressiks oma advokaadi või prokuröri aadress;

lubada kaitstaval isikul varjata oma alalist elu- või asukohta ning märkida oma igapäevavajadustega seotud aadressiks kvalifitseeritud juriidilise isiku aadress; anda mõlemale poolele ajutist tasuta õigusabi;

kui mõlemad pooled on nõus, võib kohtunik kehtestada lähenedisemeelu saajale kohustuse kanda elektroonilist jalavõru, mis annab avaldajale märku, kui lähenedisemeelu saaja on temast teataval kaugusel.

Need meetmed (eelkõige teatavate isikutega kohtumise või ühendust võtmise keeld) on olemuselt eelkõige ennetavad. Seega ei pruugi need kuuluda määruse nr 606/2013 kohaldamisalasse. Need meetmed on **ajutised**: neid saab määrata ainult **maksimaalselt kuueks kuuks**. Neid saab aga pikendada, kui enne selle tähtaja möödumist esitatakse abielulahutuse, kooselu lõpetamise või vanema hooldusõiguse teostamist puudutav taotlus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 1136-13). Sel juhul kehtib lähenedisemeelud kuni otsuse jõustumiseni, kui kohus ei otsusta teisiti. Jalavõru kandmise määruse saab aga teha ainult kuueks kuuks ja seda saab pikendada ainult kuue kuu võrra.

Menetlus:

28. detsembri 2019. aasta seadusega nr 2019-1480 perevägivalda vastu võitlemise kohta muudeti tsiviilseadustiku artiklit 515-11 ja nähti ette nõue määrata lähenedisemeelud kuni kuue päeva jooksul kohtuistungil määramisest.

Kohtusse pöördumine: avaldaja võib esitada perekonnakohtusse avalduse kas isiklikult või saata selle kohtukantsseisse. Avalduse saamisel teeb perekonnakohus määruse, milles määratakse kindlaks kohtuistungil toimumise kuupäev. Määramisest hakkab kulgema tsiviilseadustiku artiklis 515-11 osutatud kuuepäevane periood. Nüüd on avaldajal aega kaks päeva, et lasta kohtutäituril (*huissier de justice*) kohtuistungil kuupäev, oma avaldus ja dokumendid teisele poolele kätte toimetada. Kohtutäituri kulud kannab riik, nii et kohtusse pöördumine on perevägivalda ohvritele tasuta.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 1136-3 kohaselt võib kohtuistungil kuupäeva teatada ka halduskorras (nt politsei või vanglaülem), kui lähenedisemeeluga kaitstava isiku turvalisus on tõsiselt ja vahetult ohus või kui kätetoimetamine ei ole muul viisil võimalik.

Poolte kutsed kohtusse: perekonnakohus kutsub pooled kohtuistungile kohtumäärusega. Kohtumäärus toimetatakse kätte eespool kirjeldatud viisil.

Kohtuistung: menetlus on suuline. Pooled kaitsevad end kohtus ise, kuid neid võib abistada või esindada advokaat.

Teatamine: lähenedisemeelu toimetab kätte kohtutäitur, välja arvatud juhul, kui kohus otsustab, et kohtukantssele peaks selle kätte toimetama väljastusteatega tähtkirja teel või halduskorras, kui lähenedisemeeluga kaitstava isiku turvalisus on tõsiselt ja vahetult ohus või kui kohtumääruse kätetoimetamine ei ole muul viisil võimalik.

Kohus edastab otsuse ka prokuröridele, et tagada määratud meetmete järelmeetmed. Prokurör saadab otsuse teavitamise eesmärgil asjakohasele politsei- või sandarmeeriasteenistusele. Lisaks – kui menetluse käigus selgub, et laps on ohus, suunab kohus asja pärast kohtuistungit prokuröridele.

Register: lähenedisemeeludega seoses määratud meetmete kohta ei ole eraldi registrit. Küll aga registreeritakse lähenedisemeeluga kehtestatud keelud (ühenduse võtmise keeld, teatavates kohtades viibimise keeld, territooriumilt lahkumise keeld jne) tagaotsitavate isikute andmebaasis.

Edasikaebamine: otsuse võib edasi kaevata 15 päeva jooksul alates selle kätetoimetamisest. Lähenedisemeelu saaja võib taotleda ka lähenedisemeelu tühistamist või muutmist või ajutist vabastust mõnest sellega seotud kohustusest.

Lähenedisemeelu täitmine:

lähenediskeeeluga seoses määratud meetmed on **esialgselt täitmisele pööratavad**, st neid tuleb kohaldada kohe pärast otsuse kättetoimetamist (isegi kui kostja selle edasi kaebab), vajaduse korral õiguskaitseorganite abiga. Kui perekonnakohtu määratud üht või mitut meetet on rikutud, võib kaitstav isik selles asjas abi saamiseks pöörduda politsei või sandarmeeria poole.

Asjaomaste meetmete eiramine on karistatav süüteoõna karistusseadustiku (*code pénal*) artikli 227-4-2 kohaselt. Süüteo eest karistatakse kaheaastase vangistusega ja 15 000 euro suuruse rahatrahviga. Kui vanematel on ühine hooldusõigus, peab kohus, kes annab loa ohvri aadressi varjamiseks, kehtestama ka korra ohustaja ja lapse vahelise sideme säilitamiseks kolmanda isiku kaudu või kohtumispaiga kasutamise kaudu, samuti vajaduse korral pangaulekande teel elatise maksmiseks.

Artikkel 18, punkt a(i) - asutused, kes on pädevad kaitsemeetmeid määrama ja tõendit välja andma kooskõlas artikliga 5

Kõik kaitsemeetmed määrab ja artiklis 5 sätestatud tõendid annab välja perekonnakohus.

Territoriaalselt pädev on järgmine perekonnakohus:

perekonna elukoha järgne kohus;

kui vanemad elavad lahus, kuid neil on ühine hooldusõigus, siis selle vanema elukoha järgne kohus, kelle juures alaealised lapsed harilikult viibivad, või ainuhooldusõigusega vanema elukoha järgne kohus;

muudel juhtudel menetlust mitte algatanud isiku viibimiskoha järgne kohus.

Tõendi taotlus tuleb esitada kahes eksemplaris ja selles peavad olema tõendavad dokumendid täpselt kirjas. Esindamiseks ei ole vaja advokaati võtta.

Tõendi väljastamisest keeldumise vaidlustamiseks võib pöörduda esimese astme kohtu (*tribunal judiciaire*) esimehe poole, sest kaebust ei ole vaja esitada advokaadi kaudu.

Määruse artiklite 11 ja 13 alusel tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 509-8 kohaselt esitatavad taotlused esitatakse kohtuasjas kiirmenetluse korras sisulist otsust tegeva esimese astme kohtu esimehele. See menetlus, mis loodi 20. detsembri 2019. aasta dekreediga nr 2019-1419 artikliga 5 ja millele on viidatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 481-1, annab võimaluse määrata kohtuistungiku kuupäeva lühikese etteteatamisega, ilma et kiireloomulisust oleks vaja tõendada. Kiireloomulisus tuleneb menetluse laadist ja seda menetlust saab kasutada ainult siis, kui seadustekstis on see sõnaselgelt ette nähtud.

Artikkel 18 punkt a(ii) - asutused, kelle poole tuleb muus liikmesriigis määratud kaitsemeetmele tuginemiseks pöörduda ja/või kes on pädevad sellist meetet täitma

Asutused, kelle poole tuleb muus liikmesriigis määratud kaitsemeetmele tuginemiseks pöörduda ja/või kes on pädevad sellist meetet täitma, on **politsei ja sandarmeeria**.

Artikkel 18 punkt a(iii) - asutused, kes on pädevad kaitsemeetmeid kohandama kooskõlas artikli 11 lõikega 1

Taotleja võib määruse artikli 11 alusel paluda taotluse saanud liikmesriigil kaitsemeetmes sisalduvaid faktilisi asjaolusid kohandada, et kaitsemeetet saaks selles liikmesriigis täita. Määruse artiklite 11 ja 13 alusel tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 509-8 kohaselt esitatavad taotlused esitatakse kohtuasjas kiirmenetluse korras sisulist otsust tegeva esimese astme kohtu esimehele ja otsus tehakse selle menetluse kohaselt.

Kuigi tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 1136-6 on lähenediskeeelu taotluse puhul, mis on esitatud Prantsuse kohtusse, ette nähtud suuline menetlus ilma kohustusliku esindamiseta, menetletakse Prantsusmaal teise liikmesriigi otsusega määratud tsiviilõigusliku lähenediskeeelu tunnustamise taotlust tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklite 509-2 ja 760 kohaselt kiirmenetluses, kus esindamine on kohustuslik.

Territoriaalse pädevuse suhtes kohaldatakse kohtupraktikast tulenevaid eeskirju, millega seatakse esikohale hea õigusemõistmise nõuded. Seega on võimalik esitada taotlus selle esimese astme kohtu esimehele, mille piirkonnas kaitstav isik kavatseb viibida või elada.

Artikkel 18 punkt a(iv) - kohtud, kellele esitatakse tunnustamisest ja asjakohasel juhul täitmiseest keeldumise taotlus kooskõlas artikliga 13

Lähenediskeeelu saajat teavitatakse tõendi väljastamisest ja ta võib määruse artikli 13 alusel selle vaidlustada, andes asja taotluse saanud liikmesriigi kohtusse. Tunnustamisest või täitmiseest keeldumise taotlus tuleb esitada kohtuasjas kiirmenetluse korras sisulist otsust tegeva esimese astme kohtu esimehele (kohtuasja laadi silmas pidades võib asja delegeerida perekonnakohtule). Esindamiseks ei ole vaja advokaati võtta.

Territoriaalse pädevuse suhtes kohaldatakse kohtupraktikast tulenevaid eeskirju, millega seatakse esikohale hea õigusemõistmise nõuded. Seega on võimalik esitada taotlus selle esimese astme kohtu esimehele, mille piirkonnas kaitstav isik kavatseb viibida või elada.

Viimati uuendatud: 24/02/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.